

[Økonomiministeren.]

kata fra udlandet. Mens det nok må erkendes, at vi på baggrund af forholdene i sommeren 1975 undervurderede den ekspansive virkning på produktion og import af momsnedsættelsen, mener jeg ikke, at det er berettiget at sige, at vi har været for optimistiske i vor vurdering af den internationale konjunkturudvikling i 1976. Selv om man ikke må overvurdere betydningen af en enkelt måneds tal, håber jeg, at den positive udvikling, der prægede udviklingen i industrieksporten i marts, er tegn på, at det begyndende opsving i det øvrige Vesteuropa vil føre til en fortsat stigning i eksporten. Jeg synes derfor ikke, at det er berettiget at sige, at det grundlæggende sigte bag den politik, der blev tilrettelagt i sommeren og efteråret 1975, har været forkert. Gennem den midlertidige momsnedsættelse og de øvrige ekspansive foranstaltninger opnåede vi en styrkelse af den indenlandske efterspørgsel i en periode, hvor der var rigelig kapacitet, og nu, efter at momsens er ført tilbage til sit tidligere niveau, er det klart, at der også mere varigt er sket en vis styrkelse af konjunktursituationen, samtidig med at industrien kapacitetsmæssigt fortsat skulle have gode muligheder for at drage fordel af det begyndende opsving i udlandet.

Selv om vi endnu mangler en del oplysninger for at kunne bedømme betalingsbalanceforløbet over for udlandet i de første 4 måneder af 1976, er der ikke tvivl om, at et karakteristisk træk ved udviklingen har været, at finansieringen af det store underskud på de løbende poster — ud over en vis begrænset anvendelse af valutareserverne — er sket gennem en meget omfattende offentlig låntagning i udlandet, mens en del tyder på, at den private nettogæld til udlandet trods væksten i importen har været stort set uændret eller er gået lidt ned. Markedsforholdene for optagelse af offentlige lån i udlandet har været gunstige i den forløbne del af 1976, og finansministeriet har modtaget mange lånetilbud fra udenlandske banker. En finansiering af vort betalingsbalanceunderskud baseret på offentlige lån har den fordel fremfor en finansiering baseret på privat kapitalimport, at den som hovedregel har en noget længere løbetid.

For at skaffe mulighed for at udnytte

lånetilbud fra udlandet vil finansministeren en af dagene fremsætte lovforslag om en forhøjelse af den eksisterende hjemmel til optagelse af statslån i udlandet. Selv om anvendelsen af offentlige lån kan have fordele som finansieringskilde, tror jeg alligevel, at man fremover bør sigte imod en noget mere ligelig fordeling mellem offentlig og privat finansiering. Med en normalisering af betalingsmønsteret i udenrigshandelen skulle en forskydning over imod en større privat kapitalimport i nogen grad komme af sig selv.

Jeg har ikke med disse bemærkninger villet tilsløre, at underskuddet på betalingsbalance løbende poster har været meget stort i vinterhalvåret. Det er af afgørende betydning for den valutariske udvikling, at dette underskud hurtigt bringes ned på et lavere niveau. Betingelserne herfor skulle med de forbedrede internationale konjunkturodsigter være til stede, da vi fremover må vente, at væksten i efterspørgslen vil være stærkere end hidtil i udlandet. For at vi kan drage fordel af de bedre eksportkonjunkturer, er det imidlertid af afgørende betydning, at vi fastholder og viderefører den afdæmpning af stigningen i pris- og omkostningsniveauet, der er sket i løbet af de sidste 12 måneder. Der er i den seneste tid skabt forudsætning for en stabilisering af pris- og omkostningsniveauet i Tyskland og Norge, og der er udsigt til en klar afdæmpning af den hidtidige prisstigningstakt i England. Det er klart, at vi for at sikre vor konkurrenceevne må tage disse forhold i betragtning ved en videreførelse af stabiliseringspolitikken. Samtidig med at regeringen ad disse veje vil sigte mod at opnå en hurtig nedbringelse af betalingsbalanceunderskuddet fra det høje niveau i vinterhalvåret, vil vi fortsat søge at udnytte de muligheder, der vil være for i rimeligt omfang at optage offentlige lån i udlandet. Ved siden heraf skulle der med den beskrevne udvikling være udsigt til en vis normalisering af forholdene omkring den private kapitalimport. Selv om udviklingen rummer klare risikomomenter — jeg behøver blot at henvise til Italiens nyligt indførte midlertidige deponeringsordning ved valutakøb — ser jeg ikke, dersom vi opnår en varig dæmpning af pris- og omkostningsudviklingen, i vinterens og forårets begivenheder nogen fare for vor økonomiske selv-